

έν τῇ καλλίονι στάσει ὦν τό τε εἶδος ὀρθός καί διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγρυπος, λευκός ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστής μετά σωφροσύνης τε καί αἰδοῦς, καί ἀληθινῆς δόξης ἐταῖρος, ἀπληκτος, κελεύσματος μόνον καί λόγῳ ἠνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολίος, πολὺς, εἰκῆ συμπεφορημένος, κρατερ-
 αύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρωσ, λευκόμματος, ὕψιμος, 5
 ὕβρεως καί ἀλαζονείας ἐταῖρος, περὶ ὧτα λάσιος, κωφός, μᾶστιγι μετά κέντρων μόγις ὑπέικων. ὅταν δ' οὖν ὁ ἠνίοχος ἰδὼν τὸ ἐρωτικὸν ὄμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχὴν, γαργαλισμοῦ τε καί πόθου καί κέντρων ὑποπλησθῆ, ὁ μὲν εὐπειθῆς τῷ ἠνιόχῳ τῶν ἵππων, αἰεὶ τε καί τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἑαυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἐρωμένῳ· ὁ δὲ οὔτε 10

U 118^v κέντρων ἠνιοχικῶν οὔτε μᾶστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βία φέρεται,

V 181^v καί πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγι τε καί ἠνιόχῳ, ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καί μνείαν ποεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον ἀγανακτοῦντε, ὡς δεινὰ καί παράνομα ἀναγκαζομένῳ· τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἦ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγο- 15
 μένω, εἴξαντε καί ὁμολογήσαντε ποιήσιν τὸ κελευόμενον. καί πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καί εἶδον τὴν ὄψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἰδόντος δὲ τοῦ ἠνιόχου ἡ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἠνέχθη, καί πάλιν

B 82 εἶδεν αὐτὴν μετά σωφροσύνης ἐν ἀγνώβῳ βάρῳ βεβῶσαν· ἰδοῦσα δὲ ἔδειςέ τε καί σεφθεῖσα ἀνέπνευσεν ὑπτία, καί ἅμα ἠναγκάσθη εἰς τοῦπίσω ἐλκύσαι 20
 τὰς ἠνίας οὕτω σφόδρα, ὥστε ἐπὶ τὰ ἰσχία ἀμφω καθίσει τὸ ἵππῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τὸ μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὕβριστὴν μάλα ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρω, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καί θάμβους ἰδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχὴν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὀδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχε καί τοῦ πτώματος, μόγις ἐξαναπνεύσας ἐλοιδύρησεν ὀργῇ, πολλὰ κακίζων 25
 τὸν τε ἠνίοχον καί τὸν ὁμόζυγα ὡς δειλίᾳ τε καί ἀνανδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καί ὁμολογίαν· καί πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησε δεομένων εἰσαῦθις ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου, οὗ ἀμνημονεῖν προσποιουμένου ἀναμιμνήσκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἔλκων ἠνάγκασεν αὐτὸν προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς 30
 λόγους. καί ἐπειδὴ ἐγγύς ἦσαν, ἐγκύψας καί ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακῶν

U 119 τὸν χαλινὸν μετ' ἀναιδείας ἔλκει. ὁ δ' ἠνίοχος ἔτι μᾶλλον τὸ αὐτὸ πάθος παθῶν, ὥσπερ ἀπὸ ὕσπληγτος ἀναπесῶν, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὕβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὀδόντων βία ὀπίσω σπάσας τὸν χαλινόν, τὴν τε κακῆγορον γλώτταν καί τὰς γνάθους καθήμαξε καί τὰ σκέλη τε καί τὰ ἰσχία πρὸς τὴν γῆν 35

V 182 ἐρείσας, ὀδύνας ἔδωκεν. ὅταν δὲ ταῦτόν πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξῃ, ταπεινωθεὶς ἔπεται ἤδη τῇ τοῦ ἠνιόχου προνοίᾳ, καί ὅταν ἴδῃ τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται.»

18 Τολμησάτω τις οὖν ἔτι γλώττη τολμηροτάτη ληρεῖν καί αἰσχροῦ ἐρωτος Πλάτωνα ἐγκαλεῖν, τὸν τοιαῦτα περὶ τοῦ ἐνθέου ἐρωτος λέγοντα, 40
 τὸν οὕτως αὐτὸν σεβόμενον, τὸν οὕτω τοῦ πανδήμου καταφερόμενον ἐρωτος, τὸν τὴν τοῦ κάλλους φύσιν μετά σωφροσύνης καί ἐν ἀγνώβῳ βάρῳ βεβαι-
 ῶσαν ὀρώντα· τὸν δὲ ἂν αἰσχίστη ἠδονῇ καί τῇ παρὰ φύσιν ἑαυτὸν παρα-

procero, compacto robustoque est, ardua cervice, naribus leviter aduncis, colore candido, nigris oculis, appetens honoris, sed modestae ac verecundae et bonae veraeque existimationis studiosus, item agilis, promptus, iussu tantum et verbo regi idoneus. Alter vero corpore intorto, fuso, 5 male composito, cervice rigida, brevi collo, naribus aduncis, surdus etiam et vix flagello stimulisque obtemperans, contumeliosus, temerarius, insolens. Cum igitur auriga venustatem et elegantiam obiecti aspexerit, toto animo fervet et desiderio rei amatae allicitur. Tum equus, qui aurigae obtemperare consuevit, solito pudore, quin in amatum desiliat, se sustinet. Alter vero 10 non stimulis, non verberibus, non habenis cohiberi potest, sed exsultans vi fertur et socium equum aurigamque perturbat et rapit ad suas delicias et venereae gratiae meminisse cogit. Illi principio resistunt et moleste ferunt, ut qui rem pati coguntur iniquam et gravem. Demum cum nullus exitus rei malae in praesentia pateat, cedunt et sequuntur, facturos se 15 polliciti, quodcumque iussum fuerit. Cumque ad ipsas delicias pervenerint splendoremque earum senserint, confestim auriga memoria repetit venustatis naturam et rursus caste aspicit fixamque pudico solo observat. Timet etiam et revocans gradum labitur supinus simulque habenas retrorsum trahit usque adeo vehementer, ut uterque equus femoribus innixus resideat, 20 sed unus ultro, qui nullo modo aurigae resisteret, alter vero, flagitiosum dico, admodum invitus. Cumque longius aliquanto discesserint, alter pro verecundia atque stupore summo sudore totum animum perfundit, alter sedato iam dolore, quem a freno lapsuque acceperat, vix recreatus maledictis per iram socium atque aurigam lacessit, quasi formidine et pusillanimitate loco cesserint, deseruerint ordinem et nequaquam promissa servaverint. Ac rursus ad idem repetendum invitos hortatur eoque accedere impellit. Recusant illi et, ut in aliud tempus differat, precantur, vix in praesentia impetrant. Ubi vero iam tempus statutum advenerit, cuius illi haud meminisse se simulant, hic rem ad illorum memoriam reducens, impellens, 80 hinniens, trahens tandem denuo cogit delicias petere. Cumque iam haud longe absunt, procumbens caudam tendit, frenum mordet impudentissimeque enixus omni conatu trahit. Auriga item eodem quo ante modo enitur et, quasi de termino flectens, resupinus habenas longe vehementius trahit, dentes equi flagitiosi reprimit, linguam et os cruore inficit, crura et femora 85 solatio addicta gravi dolore perturbat. Cumque hoc modo saepius tractatus equus a contumelia flagitioque destiterit, obtemperat iam humilis atque aurigae consilium sequitur et, ubi aliquam pueri liberalem formam aspexerit, memor cruciatus propemodum metu interit.«

1 ὄν *scripsi* ὄν U B | 5 λευκόματος U B V γλαυκόματος *Burnet* | 8 καὶ κέντρων *codic.*] *edit om.* καὶ | 20 ἀνέπνευσεν U B V ἀνέπεσεν *Burnet* | 26 λιπόντε U B V λιπόντας *Burnet* | 27 ἐθέλοντας U ἐθέλοντε B V | 29 οὗ *Burnet del.* | προσποιουμένου U B V προσποιουμένω *Burnet* | 82 αὐτὸ U B V αὐτὸν *Burnet* | 84 κακῆγορον *sec. edit.* κατήγορον *codic.*

δούς βαίνειν τε ἐπιχειροῖ καὶ παιδοσπορεῖν καὶ ὑβρίζειν, διεφθαρμένου καὶ τετραπόδου μηδὲν διαφέροντα δικαίως καλοῦντα μηδὲ πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος ἐνθέως φερόμενον, ἀλλὰ χοίρου δίκην βορβόρω ἐγκαλινδούμενον· τὸν τοιούτοις μὲν καὶ τοσοῦτοις ὀνόμασι σεβασμίους λογισμὸν νικῶντα καὶ κρατοῦντα τῶν ἡδωνῶν σεμνύνοντά τε καὶ ἀγάλλοντα, οὕτω δὲ τὴν ἐπιθυμίαν 5

B 82^v ἀφηνιάζουσιν ἀτιμάζοντα καὶ αἰσχίστοις καλοῦντα ὀνόμασι πᾶσαν ἀναίδειαν, ἀναισχυντίαν, μωρίαν, ὑβριν, ἀλαζονείαν, ῥαθυμίαν, οὐδὲν ὅτι τῶν μὴ ἐπονειδίστων σημαίνουσιν. φεῦ, οἶον νόσημα, κακία καὶ μοχθηρία ψυχῆς,

U 119^v φθόνος τε καὶ μῖσος καὶ ἄγνοια, ὅσον ἐκτραχηλίζει καὶ πόρρω τοῦ ἀληθοῦς ἀπελαύνει τὸν ἀθλίως τούτοις ἔνοχον ὄντα, οἶον καὶ ὁ ἐλεεινὸς οὗτος 10 κατήγορος πέπονθεν ὑπὸ μίσους καὶ φθόνου τετυφλωμένος καὶ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λάσιος ὢν ὡς ὁ χεῖρων τοῖν Πλάτωνος ἵπποιον περὶ τὰ ὦτα. μὴ δυνάμενος γὰρ ὑπὸ ψυχῆς ἀμβλυωπίας ἢ καὶ τυφλότητος καὶ κωφώσεως ὅλως οὔτε ἰδεῖν οὔτε ἀκοῦσαι οὐδὲν τῶν σεμνῶς, οὐδὲν τῶν εὐλαβῶς, οὐδὲν ὅλως τῶν εἰρημένων ἐνθέως τῷ Πλάτωνι, εἴ τί που ἢ αὐτὸς δια- 15 βάλλων τὸν αἰσχρὸν καὶ πάνδημον ἔρωτα ἢ τινες τῶν προσδιαλεγόμενων κοῦφοι καὶ ἀκόλαστοι καὶ ὅμοιοι ἑαυτῷ ἄνδρες ὑπὲρ ἐκείνου εἰρήκασιν, ὑπ' αὐτοῦ γε ὁμῶς ἐλεγχόμενοι Πλάτωνος, ὡς Πλάτωνι δοκοῦντα ἐκτίθεται.

V 182^v κάκειθεν ἐπιχειρεῖ κατ' ἐκείνου, ὡς περ τις ῥόδοις ἐμπεσῶν τὰς μὲν ἀκάνθας συλλέγων, πρὸς δὲ τὰ ῥόδα μηδ' ὅλως ἐπιστρεφόμενας, ἢ τις βδέλλα τοῦ 20 μὲν χρηστοῦ καὶ ὑγιεινοῦ ἀπεχόμενος αἵματος, τοῦ δὲ σεσημμένου καὶ διεφθορότος ἄδην ἐπὶ κακῷ τῷ σφετέρῳ καὶ ἔτι τῶν προσεχόντων αὐτῷ ἐμπιμπλάμενος.

19 Σκέψασθε, ἄνδρες Λατῖνοι, ὅσον ὁ συκοφάντης κακὸν τὸν Φαῖδρον ὑμᾶς ἀναγινώσκειν προτρέπει, ὡς ἂν αἰσχρὰ τινα καὶ ἀσεβῆ διδάσκοντα. 25 οἷα δ' ἐν αὐτῷ νοήματα, οἷαν παραδίδωσιν Πλάτων διδασκαλίαν, ἤδη ὄρατε. πᾶν γὰρ ἐστὶν τοῦναντίον, ὢν ὁ κατήγορος οὗτος συκοφαντεῖ. ὁ μὲν γὰρ αἰσχρὸς ἔρως κακῶς ὑπ' αὐτοῦ ἀκούει, ὁ δὲ θεῖός τε καὶ σεμνὸς ἐγκρίνεται καὶ θαυμάζεται. ὁ μὲντοι συκοφάντης οὗτος Πλάτωνα μὲν ὑβρεσι πλύνει καὶ ψόγοις παντοίοις καὶ τοὺς ἐκείνου λόγους ὡς μίασμα φεύγει, τὸν δὲ 80 λόγον Λυσίου θαυμάζει καὶ τὰ ἐκείνου νοήματα ἐπαινεῖ πάσης ἀσελγείας καὶ ἀκολασίας ὄντα μεστόν. καὶ ἵνα μή τις ἡμᾶς οἴηθῃ μίσει τινὶ καὶ αὐτοὺς κινουμένους πλάττειν τά γε τοιαῦτα, ὡς ὁ κατήγορος ποιεῖν εἴωθεν ἐκεῖνα Πλάτωνι προφέρων, ἃ οὐτ' εἶπεν οὔτε διανοήσατό ποτε, τὰ Λυσίου ἐνταῦθα ἐκθήσομεν καὶ τινα τῶν αὐτοῦ λόγων μέρη εἰς μέσον ἐνεγκοῦμεν. 85 πάντα γὰρ καὶ μακρὸν ἅμα καὶ οὐδ' ἀναγκαῖόν ἐστιν, εἴ γε καὶ ἐξ ὀλίγων τῶν ἐκείνου πᾶσαν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἔξεστι διαγνῶναι. ποιεῖ γοῦν τινα ὁ κατήγορος προσωποποιεῖν γελοῖαν, Φαῖδρον Ἀθηναῖον μειράκιον καλὸν καὶ ὠραῖον εἰσάγων τὸν λόγον Λυσίου, περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος, τούτοις τοῖς ῥήμασιν ἐπαινοῦντα. »ἐκεῖ, φησί, λόγον Λυσίου βραχύτατον, θεῖόν τινα καὶ 40 ἐμοὶ ὠφελιμώτατον Σωκράτει ἀνέγνωνα«. ταῦτα μὲν ὁ κατήγορος. τί δὲ διδάσκει, τί ἐγκρίνει καὶ δοκιμάζει ὁ λόγος ἐκεῖνος, ὃν ὠφελιμώτατον, ὃν θεῖον οὗτος οἶεταί τε καὶ καλεῖ, εἰπεῖν αἰσχρὸν. πείθει γὰρ Φαῖδρον καὶ

Sic Plato sustinet pravum appetitum, sic libidinem coërcet et eam, 18
quam adversarius concedi, probari, laudari scribit, exterminat. Potestne
quicquam iniquius dici aut a veritate magis alienum quam quod homo
iste contumeliae plenus fingit et virum honestissimum ac sapientissimum
5 criminatur?

Videte, viri optimi, quanta hominis huius calumnia sit. Phaedrum 19
quidem legendum a vobis suadet, quasi in eo res foeda ac turpis a Platone
probetur. Et tamen, quid in Phaedro dicatur, iam intellexistis, diversum
plane, quam adversarius asseveret. Quippe amor turpis eiicitur, vituperatur,
10 exterminatur, honestus vero ac pius probatur, laudatur, extollitur. Verum
adversarius Platonem vituperat, ab eiusque disputatione ita abhorret ac
refugit, quasi in graveolentia aut venefica animalia incidisset. Orationem
vero Lysiae prosequitur laudibus et consilium eius probat, qui scelus,
quod Plato detestatur, aperte et suadet et consulit. Ac ne quis fortasse
15 existimet nos odio aliquo ista fingere, ut adversarius ea fingit, quae nun-
quam Plato aut probavit aut sensit, dicta illius proferam et partem orationis
Lysiae interpretabor. Totam enim convertere cum longum esset, tum minime
necessarium, siquidem ex parva illius particula facile totius orationis sensus
percipi potest. Facit hic prosopopoeiam quandam risu dignam et Phaedrum
20 introducit laudantem orationem, de qua loquor, his verbis: »Ibi orationem
Lysiae perbreve, quasi divinam mihi perutilem Socrati perlegi.«
Haec adversarius. Quid vero oratio probet, quam ipse perutilem et divinam
existimat, pudet certe dicere. Id enim suadet, ut Phaedrus et quicumque
adolescentulus non propterea a praestando alicui turpi atque nefando
25 obsequio temperet, quod illum sui amore ardentem non videat, a quo
desideratur, sed cuicumque sine discrimine obsequatur, modo sibi com-
modum sit, potiusque libidini illius obtemperet, a quo minime amatur,
quam eius desiderium expleat, quem sui amore flagrantem intellegit. Talis
est, viri optimi, oratio Lysiae, quam adversarius amat, laudat, in caelum

1 καὶ om. M | 24 /478,38 σκέψασθε — ὀνομάζει U om. B² in marg. V M Z in
textu | 25 ἀσεβῆ V ἀσελγῶς M | 34 ποτὲ V om. | 35 αὐτοῦ V αὐτῶν M | ἐνεγκοῦμεν B² M]
V om. | 42 διδάσκει B² V διδάσκειν M

V 183 τοὺς ὁμοίους αὐτῷ μὴ διὰ τοῦτο ἀπέχεσθαι τοῦ αἰσχυρῶς ὀφτινιοῦν χαρίζεσθαι, ὅτι μὴ τῷ κείνων κατέχοιτο ἔρωτι τῆς ἐκείνων ὀρεγόμενος ὥρας, ἀλλ' εἰ μέλλοι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους λήσειν, ἑτοιμῶς χαρίζεσθαι καὶ τῇ ἀκολάστῳ ἐπιθυμίᾳ τοῦ μὴ ζέοντος ἔρωτι προχειρότερον ἑαυτὸν εἰς αἰσχυρὰν ἐκδιδόναι μῖξιν ἢ τῇ τοῦ ἐκκαιομένου τῷ ἔρωτι. ταῦθ' ὁ Λυσίου 5 βούλεται λόγος, ὃ ἄνδρες Λατῖνοι, ὃν ὁ κατήγορος Πλάτωνος ἐπαινεῖ καὶ θαυμάζει καὶ οὐκ ὠφελιμώτατον μόνον, ἀλλὰ καὶ θεῖον ἀποκαλεῖ. Λυσίας δὲ εἰ καὶ μὴ ἐρᾶν προσεποιεῖτο τοῦ Φαῖδρου, οὔτε σεμνότερον μέντοι οὔθ' ἤττον οὐδενὸς τῶν ἀκολάστως ἐρώωντων ἦρα ἐκείνου, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου τοῦ ἐπιγραφομένου τῷ τοῦ Φαῖδρου ὀνόματι ἔστιν ἰδεῖν. »ἦν, φησί, 10 οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος ἀπαλός, μάλα καλός. τούτῳ δὲ ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί. εἷς δὲ αὐτῶν αἰμύλος ἦν, ὃς οὐδενὸς ἤττον ἐρῶν ἐπεπείκει τὸν παῖδα ὡς οὐκ ἐρώη. καὶ ποτε αὐτοῦ ἐρῶν ἐπειθε τούτῳ αὐτῷ, ὡς μὴ ἐρῶντι πρὸ τοῦ ἐρώοντος δέοι χαρίζεσθαι.»

20 Οὗτός ἐστιν ὁ Λυσίας ἐκεῖνος, ὃν ὁ κατήγορος Πλάτωνος φιλεῖ καὶ 15 τιμᾶ καὶ θαυμάζει, καὶ θεῖον ἅμα καὶ ὠφελιμώτατον τὸν πρὸς Φαῖδρον αὐτῷ συγγεγραμμένον λόγον εἶναι δι᾽ ἰσχυρίζεται. τίνος δὲ ὁ Λυσίας αὐτὸς ἐφίεται τυχεῖν, ὑπὸ Φαῖδρου τοῖς αὐτοῦ ἐκείνου λόγοις δεικτέον, ἵνα κάκεινου τὰ ἑαυτοῦ λέγοντος ἀκούσητε, ὡσπερ καὶ Πλάτωνος ἤδη ἀκούσατε. σύγγνωτε δὲ μοι πρὸς θεοῦ τοιαῦτα εἰς μέσον προάγοντι. ποιεῖ γὰρ ἡ 20 τουτουῖ τοῦ ἀνθρώπου ἀναισχυντία καὶ ἡ τοσαύτη συκοφαντία καὶ μετὰ περὶ τοιούτων λέγειν πραγμάτων, ἃ οὐδὲ διανοεῖσθαι δυνατὸν ἄνευ αἰσχύνης. ἀκούσατε τοίνυν ἑνὸς τῶν ἐπιχειρημάτων Λυσίου τοῦτον ἔχοντος τὸν τρόπον. »εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὄνειδος σοὶ γένηται, εἰκὸς ἔστι τοὺς μὲν ἐρώοντας, οὕτως ἂν 25

V 189^γ ολομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι ὡσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν καὶ φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἅπαντας, ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται· τοὺς δὲ μὴ ἐρώοντας κρείττους αὐτῶν ὄντας τὸ βέλτιστον ἂν τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἰρεῖσθαι.» τί μὲν οὖν διὰ τούτων Λυσίας πείθειν Φαῖδρον πειρᾶται, τί ἐπιθυμεῖ λαβεῖν παρ' 30 αὐτοῦ, ἅπασι δῆλον. φεῦ τοῦ μιάσματος. οὐδὲν οὔτ' αἰσχυρότερον οὔτε βδελυρότερον οὔτ' ἀσελγέστερον τούτων τῶν λόγων. καὶ ὅμως ὑπὸ τοῦ κατηγόρου θαυμάζονται καὶ θεϊότατοι λέγονται. γνῶριμον ἤδη τᾷσιν ἔστι, πόση τίς ἐστὶ μεταξὺ τῶν θειοτάτων ἐκείνων καὶ σεμνοτάτων τοῦ Πλάτωνος λόγων διαφορὰ καὶ τῶν βδελυρῶν τούτων καὶ ἀσελγῶν τοῦ Λυσίου. ἀλλ' 35 οὐδὲν ἤττον ὁ συκοφάντης οὗτος Πλάτωνα μὲν διασύρει καὶ χρηστῶν ἡθῶν φθορέα καλεῖν οὐκ αἰσχύνεται, Λυσίαν δὲ θαυμάζει καὶ θεῖον ἅμα καὶ ὠφελιμώτατον ὀνομάζει.

21 Ἄλλ' οὕτως μὲν ἐρρέτω, τοιοῦτός γε ὢν. ἡμεῖς δὲ πολλῶν ὄντων τῶν ὁμοίως ἐνθέως ἐν Φαῖδρῳ ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένων, ἃ διὰ τὸ μῆκος παρα- 40 λείπομεν, τοῖς ἐκθεμένοις ἀρκεσθέντες ἐπὶ τὸν ᾧ Συμπόσιον ἢ περὶ Ἐρωτος ἢ ἐπιγραφῆ λόγον μεταβησόμεθα, τὰ αὐτὰ καὶ ἐξ ἐκείνου κατὰ Πλάτωνα περὶ τοῦ θείου ἔρωτος δειξόντες. ἐκεῖ τοίνυν αὐτόθεν περὶ Ἐρωτος ὄντος

tollit nec perutilem solum, sed etiam divinam appellat. Lysias autem ipse, etsi minus se Phaedri amore captum simulabat, non minus tamen neque honestius amabat, quam ceteri scelerati amatores faciunt, quod a Platone in eodem sermone significatur. »Erat, inquit, puer quidem forma
 5 eleganti ac liberali, cuius amore capti plerique, ut sibi obsequeretur, orabant. Sed inter eos unus aderat fallax, fraudulentus atque occultus, qui cum nihilo minus quam ceteri amore pueri captus esset, ita tamen adolescentulo suadebat, quasi ipse minime flagraret. Cumque sibi obsequium aliquando ab eo peteret, ea ratione hortabatur, quod non amanti potius
 10 quam amanti obsequendum ac gratificandum foret.«

Hic est Lysias ille, quem adversarius Platonis sibi amicum facit et
 divinam ac perutilem habuisse apud Phaedrum adolescentulum orationem dicit ac iureiurando affirmat. Sed quid oratio ipsa Lysiae sibi velit, illius etiam verbis attendendum est, ut, quem ad modum Platonem iam loquentem
 15 audistis, sic etiam ipsum Lysiam audiatis. Sed ignoscite mihi, obsecro. Facit enim pervicacia atque importunitas adversarii, ut loqui de rebus cogar, quae sine pudore dici ab honesto homine nequeant. Unum igitur ex argumentis, quibus in ea oratione utitur, tale est: »Sed si forte morem publicum metuis, ne, cum id senserint homines, probro tibi dent obsequium,
 20 quod mihi praestiteris, velim ita scias eos, qui capti sunt amore, ut ipsi magnificere res suas arrogantius solent, sic etiam cupere, ut ab aliis existimentur, itaque verbis se ambitiosius extollere et iactare res suas cum omnibus, quod bene feliciterque evenerint. At eos, qui capti amore non sunt, quoniam continere se possunt, caute agere et, quod tutius est, id
 25 hominum existimationi anteponendum censere.« Quid ergo suadeat Lysias, quid Phaedrum postulet, iam verbis ipsius omnes intellegunt. Nihil certe hac suasionem turpius, nihil flagitiosius, nihil detestabilius esse aut dici potest, et tamen ab adversario probatur, laudatur, extollitur. Quantum inter hanc sceleratam Lysiae orationem et sanctissimam illam Platonis intersit, iam
 80 viri Latini videtis. Et tamen adversarius Platonem vituperat ac bonorum morum subversorem vocat, Lysiam vero in caelum tollit et perutilem ac divinum virum appellat.

Sed de his satis. Quam vere enim in Platonem vir iste invehatur, 21 quem etiam in rebus apertissimis novas machinari calumnias non pudet, 85 vestrum sit iudicium. Venio ad alterum Platonis sermonem, quem de Cupidine inscriptum adversarius dicit, hoc est Symposium Platonis, quod Latine Convivium dicimus, in quo varie de amore a compluribus agitur, ut in eius-

B μέλλοι V μέλλει M | 5 εκκαλομένου V εκκαλομένου M | 11 ούτω B² V ἔστω M | ἀπαλός B² V] Burnet om. | 12 εἰς δὲ] Burnet add. τις | 13 αὐτοῦ ἐρῶν codd αὐτὸν αἰτῶν Burnet | τοῦτω codd. τοῦτ' Burnet. | 14 αὐτῶ codd. αὐτὸ Burnet | 28 ἔχοντος V ἔχον M | 29 ἂν codd. ἀντὶ Burnet | 87 δὲ B² V δὴ M

5 cf. Plat. Phaedr. 227 c d, 237 d—238 a. | 10 Plat. Phaedr. 237 b. | 24 Plat. Phaedr. 232 a.

Πλάτωνι τοῦ λόγου εἰσάγονται μὲν πλείους οἱ διαλεγόμενοι, ἥπερ εἰώθειν
 U 120 ἐν γε τοῖς τοιούτοις γίνεσθαι, δόξαν δέ, ἥπερ ἕκαστος δύναιτο, ἔρωτος
 ἐγκώμιον ἄσαι. ἄρχει μὲν τοῦ λόγου Φαῖδρος, ἔπεται δὲ Πausανίας, εἶτα
 Ἐρυξίμαχος, εἶτα Ἀριστοφάνης, εἶτα Ἀγάθων καὶ ἐπὶ πᾶσι Σωκράτης.
 οἱ μὲν οὖν ἄλλοι μίγδην ποτὲ μὲν περὶ τῆς οὐρανίου, ποτὲ δὲ περὶ τῆς B
 πανδήμου ἀφροδίτης τε καὶ ἔρωτος, ποτὲ μὲν ἐγκωμιάζοντες ἀμφοτέρους,
 ποτὲ δὲ θάτερον ψέγοντες, ὡς ἕκαστος ἠθῶν καὶ τροφῆς καὶ παιδείσεως
 εἴληχεν, οὐκ ὀλίγα εἰρήκασιν. ὅπου καὶ τὰ τῷ κατηγορῶ τούτῳ ἀφορμὴν
 δόντα κατηγορίας κατὰ Πλάτωνος εὐρηται εἰρημένα, οὐκ αὐτοῦ γε Πλά-
 V 184 τωνος οὐ μὲν οὖν ὄντα οὐδὲ Πλάτωνι ἢ Σωκράτει δοκοῦντα, ἀπαγε τῆς 10
 B 88 βλασφημίας, ἀλλὰ τισὶ ρήτορσιν ἢ ποιηταῖς ἢ μεираκίοις πρὸς ἡδονὴν πάντα
 λέγουσιν, οἷος ὁ κατηγορὸς οὗτος, καὶ μύθοις καὶ πλάσμασι χαίρουσιν.
 Ἀριστοφάνης τε γὰρ ποιητῆς κωμικὸς καὶ γέλωτος ἐργάτης, ὃς πολλὰ μυ-
 θικὰ καὶ γελοῖα καὶ προσέτι αἰσχρὰ περὶ τούτου εἰπὼν τὴν τε δυοῖν ξύμ-
 φυσιν καὶ σύντηξιν εἰς ἓνα ληρεῖ καὶ τοὺς τῶν παιδικῶν τυγχάνοντας εἰς 15
 τὴν ἀρχαίαν φύσιν καθισταμένους εὐδαίμονας τε καὶ μακαρίους ἐσομένους
 ὄνειροπολεῖ. καὶ Φαῖδρος, μεираκίον ἔτι καὶ τῷ κομιδῇ νήπια φρονοῦντι
 πανδήμῳ ἔρωτι θύων, τὸν Ἀλκήστους καὶ Ἀδμήτου, Πατρόκλου τε καὶ
 Ἀχιλλέως ἔρωτα ἐπὶ τὸ χειρόν τε καὶ μοχθηρῶς ἐκλαμβάνει καὶ οὕτως
 ἐκλαμβάνων ὕμνεϊ, καίτοι μὴ τοῦ ποιητοῦ, ὃς πρῶτος τὴν Ἀχιλλέως καὶ 20
 Πατρόκλου φιλίαν ὕμνεϊ, μηδενὸς ἄλλου ὕλως τοιοῦτον αὐτῶν ἔρωτα
 καταγνόντος.

22 Ταῦτα δὲ μὴ Πλάτωνος μηδὲ Σωκράτους εἶναι μὴ λόγους, μὴ δόγ-
 U 120^v ματα οὐδεὶς ὃς ἀγνοεῖ ὅλως, τὴν γε τοῦ διαλόγου φύσιν εἰδὼς καὶ οὐ πάν-
 τως γε τοῖς ἐλέγχουσι τὰ τῶν ἐλεγχομένων ἀμαρτήματα προστιθεῖς. ἀπαι- 25
 τεῖ γὰρ τὸ εἶδος τοῦ διαλόγου, ὡς ἂ τις ἐλέγξει βούλεται, ταῦτ' εἰσάγειν
 ἑτέρους ἐγκρίνοντας τοὺς τοιαύτην ἂν περὶ ἐκείνων ἔχοντας δόξαν, εἴτ'
 αὐτὸν ἐκεῖνα ἐπιχειρήμασιν ἐναντίοις ἀνατρέπει. ὃ καὶ Πλάτων ἐνταῦθα
 ποιεῖ. τῶν ἄλλων γὰρ τῶν τουτουῖ τοῦ συμποσίου κοινωνησάντων τὸν
 αἰσχρὸν ἔρωτα ἐπαινοῦντων ὁ Σωκράτης τοῦτον μὲν ἀποδοκιμάζει, τὸν δὲ 30
 σεμνὸν τε καὶ θεῖον ἐπαινεῖ καὶ ἐγκρίνει. καὶ ἐν πᾶσι δὲ τοῖς αὐτοῦ δια-
 λόγοις ταῦτό τοῦτο ποιεῖ, τάναντία τῶν αὐτῷ τε καὶ τῇ ἀληθείᾳ δοκούν-
 τῶν κατασκευάζοντας τοὺς προσδιαλεγόμενους εἰσάγων ὡς κἀνταῦθα τοὺς
 περὶ ἔρωτος οὐ σεμνῶς διαλεξαμένους, εἴτ' ἐκεῖνα ἢ διὰ Σωκράτους ἢ διὰ
 V 184^v τινος ἄλλου τῶν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀξιώματι γνωρίμων ἀνασκευάζων. πέντε 35
 γὰρ δὴ ταῦτα πρόσωπα τὴν Πλάτωνος ἡμῖν περὶ τῶν εἰς ζήτησιν προκει-
 μένων δόξαν ἐν πᾶσιν αὐτοῦ διαλόγοις, ἐν πᾶσι συγγράμμασι παριστῶσι·
 Σωκράτης, Τίμαιος, Παρμενίδης, Ἀθηναῖος ξένος, Ἐλεάτης ξένος. τῶν
 δ' ἄλλων ἕκαστος τὰ ἑαυτῷ δοκοῦντα λέγων ἢ ἐλέγχεται ἢ ἐπαινεῖται ὑφ'
 ἐνός γε τούτων τῶν εἰρημένων. μῶρον οὖν καὶ ἀνόητον συκοφαντεῖν Πλά- 40

18 καὶ Ἀδμήτου — Πατρόκλου τε U^x B¹ in marg. V M Z in textu. | 25 ἐλέγχουσι
 corr. U^x ex ἐλέγχεις | 25/85 ἀπαιτεῖ — ἀνασκευάζων U om. B¹ in marg. V M Z in
 textu | ἐλέγξει B¹ ἐλέγξας M | 88 Ἀθηναῖος ξένος U^x suprascriptit B V M Z in textu |
 40 ἀνόητον] U add. B V om. μᾶλλον δὲ πᾶσαν μοχθηρίαν καὶ σκαιότητα ὑπερβαῖνον

modi rebus fieri solet. Phaedrus, Pausanias, Eryximachus, Aristophanes, Agathon, Socrates inter medias epulas loquuntur, et pro suo quisque arbitrio amorem laudat. Incipit Phaedrus, sequitur Pausanias, mox Eryximachus, tum Aristophanes, deinde Agathon, postremo Socrates. Ceteri igitur
 5 mistim de amore divino humanoque agunt et vel laudant utrumque vel alterum laudant, alterum reprehendunt, pro suis quisque moribus sive studiis et ingenio. Hinc nactus occasionem adversarius, quae vel a poëta vel ab oratore vel ab aliquo adolescente inter potum voluptatemque convivii dicuntur, transfert in Platonem. Aristophanes quippe poëta comicus fuit
 10 et ridiculorum ac turpium verborum vel auctor vel simulator officio suo fungitur et, quod sibi decens sit, servat. Narrat fabulas et partim obscoena, partim ridicula quaedam admiscet. Hic est, qui conflari et coalescere simul duos ardore amoris exposuit, quos adversarius confusos et liquefactos in unum interpretatur. Beatam etiam vitam iis, qui amore ita devincti fuerint,
 15 idem Aristophanes futuram pollicetur. Atqui Phaedrus, admodum adolescens amori vulgari et publico favens, honestum Achillis et Patrocli atque Alcestis et Admeti amorem pervertit et in peiorem accipit partem atque ita demum laudat, cum minime laudandus sit nec ad Homerum quidem aut aliquem nobilem auctorem referri possit. Nemo enim, cui fides adhibenda sit,
 20 amorem Achillis cum Patroclo turpem fuisse ait, sed honestum fuisse cum ceteri, tum maxime Homerus fatetur, qui primus Achillem et Patroclum singulari mutuaque benevolentia devinctos fuisse commemorat.

Haec igitur, quae ab Aristophane et Phaedro seu quovis alio turpiter
 25 quasi per iocum dicta sunt, obiurgator noster Platoni ascribit et quasi sententiam ac decretum eius reprehendit, perinde ac si ignoraret hanc esse dialogi formam, ut, quae reprobare vult auctor, ea prius probari ab aliquibus faciat talesque adhibeat collocutores, qui, quod eos deceat, servant et pro ratione suae quisque personae et loci et temporis loquantur. Quod Plato more suo diligentissime servavit. Nam cum ceteri foedum atque
 30 inhonestum amorem probassent, Socrates pluribus eum verbis insectatus est, honestumque et sanctum amorem digne commendavit. Quod omnibus fere dialogis suis facere Plato consuevit. Aut enim Socratem introducit, qui ex opinione sua loquatur, aut aliquem alium doctrina et auctoritate praestantem. Quinque autem sunt personae illae, quibus tribuere Plato
 35 suam sententiam solet: Socrates, Timaeus, Parmenides, hospes Atheniensis et hospes Velinus. Ceteri omnes, qui apud eum disputant, suis opinionibus agunt et ab aliquo eorum, quos supra memoravi, vel probantur vel arguuntur. Quae cum ita sint, quid ad tantam iudicii iniquitatem possit accedere, quando ea, quae Plato reprehendit, damnat, refellit, ad
 40 versarius Platoni, quasi ab eo dicta sint, obiicit et foedissime calumniatur philosophum, qui virtutis cultum ornatumque et servavit ipse semper et ceteris, ut servarent, consuluit ac cum summa commendatione praedicavit? Iam Aristoteli quoque obiicere idem adversarius posset, cum et ipse aliorum

τωνα καὶ τῆ σοφίας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ δόξῃ διὰ τῶν μοχθηρῶς λεγομένων ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενων ἐθέλειν λυμάλνεσθαι, καὶ ὅμοιον, ὡς εἶ τις καὶ Ἀριστοτέλει διὰ τὰς τῶν φθασάντων αὐτὸν ἐσφαλμένας περὶ τῶν ὄντων δόξας ἐν τοῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν ἐπὶ τῷ παρ' αὐτοῦ ἐλεγχθῆναι ἐκτεθειμένας ἀμαθίας δίκην ἐποίησαιο. διὰ τί γὰρ Πλάτωνι μᾶλλον ἢ 5 Ἀριστοτέλει τοιοῦτον ἐγκλητέον, εἴ γε οὐδὲν ἤττον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἢ Πλάτωνος ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν συγγράμμασι γράφονται, ἅπερ ἂν ἀνασκευάζεσθαι καὶ ἐλέγχεσθαι ἄξια; ἀλλ' ὥσπερ οὐκ ἂν ὑγιαῖνοι ὁ νοῦς τῷ γε διὰ τοῦτο ἐγκαλοῦντι Ἀριστοτέλει, οὕτω λόγου παντὸς πόρρω καὶ πάντῃ κενός ἐστι φρενῶν ὁ Πλάτωνι διὰ τοῦτο ἐπιτιμῶν. 10

23 Ὁ μὲν οὖν τῶν ἐν Συμποσίῳ διαλεγόμενων, ἧ εἴρηται, περὶ ἔρωτος ἕκαστος εἴρηκεν. Σωκράτης δὲ ἐπὶ πᾶσιν, ἅτε δὴ τῶν ἄλλων παιδευτῆς τε καὶ σωφρονιστῆς καὶ μόνος ἐνθεὸς ὢν καὶ τῷ θεῷ ἔρωτι κάτοχος, ἀκούσατε οἷα ὡς ἕκ τίνος θείας περιωπῆς γῆν τε καὶ τὰ γῆϊνα πάντα περιφρονῶν μεγαλοπρεπῶς τε ἅμα καὶ σεμνότατα λέγει. ἐπεὶ γὰρ »εἰς 15 B 83^v τρόπος ὁρθὸς παντὸς ἐπαίνου περὶ παντός, ἧ φησι Πλάτων ἐν αὐτῷ Συμποσίῳ, λόγῳ διεληθεῖν, οἷος οἷων αἴτιος ὢν τυγχάνει, περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ἦ«, V 185 καὶ ἐν Φαίδρῳ· »περὶ παντός, ὦ παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βου- U 121 λεύεσθαι· εἰδέναι δεῖ, περὶ οὗ ἂν ἦ ἡ βουλή, ἧ ἅπαντος ἀμάρτανειν ἀνάγκη«, διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἔρωτα πρῶτον μὲν οἷος ἐστίν, ἔπειτα τὰς δόσεις αὐτοῦ 20 καὶ τὰ ἔργα ἐξετάζει. τῶν μὲν οὖν ἄλλων μέγαν αὐτὸν καὶ ἀπλούστατον καὶ κάλλιστον καὶ σοφώτατον καὶ θεὸν ἐπαινεσάντων, αὐτὸς συνερωτῶν ἔρωτα αὐτὸν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν δείκνυσι καὶ ἐπομένως αὐτῶν ἐνδεῆ. μηδένα γὰρ ἐρᾶν τε καὶ ἐπιθυμεῖν ἃ μὴ ἔχει. οὐ γὰρ δὴ τὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν ὄντα μέγαν καὶ ἰσχυρὸν ἐπιθυμεῖν εἶναι, ἀλλὰ τὸν μὴ ὄντα. καὶ 25 αὐτὸ ὑγιαίνειν ἐπιθυμεῖν οὐ τὸν ὑγιαίνοντα, ἀλλὰ τὸν ἢ νῦν μὴ ὑγιαίνοντα ἢ εἰς τὸ ἔπειτα ἀμφιβάλλοντα, εἰ ὑγιαῖα αὐτῷ παραμενεῖ. »πᾶς τις γὰρ ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ μὴ ἐτοίμου ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος καὶ ὃ μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἐστίν αὐτῷ καὶ οὗ ἐνδεῆς ἐστίν.« εἶναι οὖν καὶ τὸν ἔρωτα ἰσχύος, φρονήσεως, σοφίας, καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἔρωτα, μὴ ὄντων αὐτῷ δηλαδή, 30 καὶ διὰ τοῦτο οὐ καλόν, οὐ μέγαν, οὐκ ἰσχυρὸν, οὐ σοφὸν ὄντα, καὶ εἶναι ἐπίβουλον τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἀνδρεῖον καὶ ἴτην καὶ σύντονον καὶ δεινὸν θεραπευτήν, ἀεὶ τινὰς πλέκοντα μηχανάς, καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητήν καὶ πόριμον, διὰ παντὸς φιλοσοφοῦντα τοῦ βίου. εἶναι γὰρ οὐ σοφόν, ἀλλὰ φιλόσοφον, καὶ διὰ τοῦτο οὐ θεόν. θεῶν γὰρ οὐδένα φιλο- 35 σοφεῖν οὐδ' ἐπιθυμεῖν γενέσθαι σοφόν. εἶναι γάρ. εἶναι τε ἔρωτα ἔρωτα περὶ τὸ καλόν. εἴ γε ἡ μὲν σοφία τῶν καλλίστων, σοφίας δ' ἐπιθυμητῆς ὁ ἔρωτος.

24 Τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν ἔρωτα χρεῖαν παρέχειν ἀνθρώποις τοῦ γενέσθαι U 121^v εὐδαίμονας. ἐρᾶν μὲν γὰρ τῶν καλῶν. ἐρᾶν δὲ ὥστε γενέσθαι αὐτῷ. 40

4/10 ἐπὶ τῷ — ἐπιτιμῶν B^s in marg. V M Z in textu, quo loco U B εὐρισκομένης ἀμαθίας δίκην ἐποίησαιο. ἀλλ' οὐκ ἂν, οἶμαι, ὑγιαῖνοι ὁ νοῦς τῷ γε τοιοῦτῳ I B γὰρ om. M | Πλάτωνος M | ἢ Ἀριστοτέλην M | εἴ γε B^s V εἶτε M | B ἀλλ' ὥσπερ B^s V ἀεὶ

opinionēs sibi proponat, quas arguat atque confutet. Cur enim magis Platoni haec obiici debeant, quam Aristoteli, cum non minus ab Aristotele, quam a Platone scribantur, quae corrigi reprehendique possint? Sed ut insanus esset, qui propterea detraheret Aristoteli, sic amens planeque rationis expertus iudicandus est, qui ista iudicet obiicienda esse Platoni.

Ergo ubi ceteri convivae, quem ad modum diximus, orationem de laudibus amoris habuerunt, ad extremum Socrates, ut qui gravissimam, honestissimam sanctissimamque Platonis sententiam declaraturus erat ac ceteros correcturus et, quoniam amorem colere laudareque deberent, eos docturus, quo pacto de amore quasi numine quodam divino afflatus loquatur, animadvertite. Spernit hic quidem omnem humanum amorem et labem naturae contagionemque omnem mortalis generis exterminat. Caelestem dumtaxat ac divinam petit rationem amoris, illum probat, illum laudat, illum omnibus hominibus amorem commendat. Ab eo autem orditur, ut quid sit ipse amor, ostendat. Quod in omnibus rebus principium esse apertissimum dixit, tum in hoc libro, tum in Phaedro. »Quoniam, inquit, in rebus, adolescentule, unum illud initium servandum est iis, qui recte consilium capiunt, ut intellegatur, quid sit, de quo consultetur. Alioquin aberrant, prorsus necesse est.« Primum igitur, quis aut qualis amor sit, exponit, quem cum ceteri egregia quadam statura, forma et sapientia esse dicerent deumque laudando demonstrare conarentur, ipse interrogando, ut mos disputantium est, eo deducit, ut desiderio earum rerum, quas expetit, amorem teneri, ob idque inopem atque egentem earundem rerum esse declaret. Neminem enim, quae possidet, sed ea, quibus caret, desiderare. »Quodsi amor, inquit, virium, pulchritudinis, prudentiae, sapientiae, rerum prorsus bonarum honestarumque desiderio tenetur, constat eum idcirco desiderare, quia caret.« Et subinde non validum, non pulchrum, non sapientem, non aliquid ex iis, quae desiderat, esse, quamquam ne contrarium quidem, sed medium inter haec esse ait, solitum ad res bonas ac laude dignas obrepere, sollicitum etiam, vigilantem, audacem, versutum, callidum foro uti, ad colendum observandumque idoneum, machinantem aliquid semper, sollertem, ingeniosum, prudentiae cupidum, omni vita philosophandi studio incumbentem. Sapientem quidem non esse, sed sapientiae studiosum, ideoque non deum. Nullum enim deum philosophari aut effici cupere sapientem. Etenim cum dii omnes sapientissimi sint, et sapientia universas res forma pulchritudineque excedat, cuius incredibili cupiditate amor ipse semper incensus est, profecto expeti ab amore pulchritudinem desiderarique oportere.

Quae cum ita sint, effici, ut amor plurimum hominibus ad beatitudinem

ὡσπερ M | 9 Ἀριστοτέλους M | 21 ἀπλούστατον scripsi ἀπλώτατον B V M | U^s corr. εκ ἀπαραίτητον | 81 ὄντα] ὕατα. B V om. οὐδὲ μὴν οὐδὲ τάναντία, ἀλλὰ μέσως τούτων ἔχοντα.

15 Plat. Conv. 195 a. | 18 Plat. Phaedr. 237 b. | 24 cf. Plat. Conv. 200 c—d.
29 cf. Plat. Conv. 203 d.

Mohler, Kardinal Bessarion. II.

- γίνεσθαι δὲ τῷ ἔχοντι τὰ καλὰ εὐδαιμονίαν. κτήσει γὰρ ἀγαθῶν τοὺς εὐδαιμόνας εἶναι εὐδαιμόνας. καὶ τοῦτο εἶναι τέλος ἀνθρώποις πάντων βου-
 V 185^τλομένων αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ εἶναι. μὴ εἶναι τε ὀρθῶς εἰρημένον τὸ ἐρᾶν
 τοὺς τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν ζητοῦντας. τοῦτο δὲ Ἀριστοφάνης μυθολογῶν εἶρηκε.
 καὶ τὰ περὶ συντήξεως καὶ συμφύσεως καὶ ὅσα ἄλλα αἰσχυρῶς ὑπ' αὐτοῦ 5
 εἰρημένα ὁ κατήγορος ὡς τοῦ Πλάτωνος ῥήματα καὶ δόξας ἐκθέμενος
 αὐτοῦ καταφέρεται, καίτοι ἀκούων Σωκράτους μεμφομένου τοὺς λόγους
 B 84^τ Ἀριστοφάνους. «ἀλλ' ὁ ἐμὸς λόγος,» λέγει Σωκράτης, «οὔτε ἡμίσεός φησιν
 εἶναι τὸν ἔρωτα οὔτε ὅλου, ἐὰν μὴ τυγχάνη γέ που ἀγαθὸν ὄν, ἐπεὶ αὐτῶν
 γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμνεσθαι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς 10
 δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐδὲ γὰρ τὸ ἑαυτῶν, οἶμαι, ἕκαστοι ἀσπά-
 ζονται, εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν
 ἀλλότριον· ὡς οὐδὲν γε ἄλλο ἐστίν, οὐ ἐρῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ τοῦ ἀγαθοῦ.»
 «ἐρῶσι γὰρ εἶναι αὐτοῖς τὸ ἀγαθὸν καὶ αἰεὶ εἶναι, ὡς συλλήβδην εἶναι τὸν
 ἔρωτα τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι αἰεὶ αὐτῷ τοῦτό τε ὄντα.» εἶναι αὐτὸν τόκον 15
 ἐν καλῷ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. κυοῦν γὰρ δεῖ πάντας
 ἀνθρώπους καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. καὶ ἐπειδὴ ἐν τινι
 ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν ἐπιθυμεῖν τὴν φύσιν αὐτῶν. τίκτειν δ' ἐν μὲν
 αἰσχυρῷ μὴ δύνασθαι, ἐν δὲ τῷ καλῷ. τὴν γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνου-
 U 122^τσίαν τόκον εἶναι. καὶ εἶναι θεῖον τοῦτο τὸ πρᾶγμα. καὶ ἐν θνητῷ ὄντι 20
 τῷ ζῳίῳ ἀθάνατον κύησιν τε καὶ γέννησιν εἶναι. δεῖν γὰρ τῆς γεννήσεως,
 «ὅτι αἰγιγενὲς ἐστὶ καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἢ γέννησις.» διὰ τοῦτο καὶ
 τὴν θνητὴν φύσιν κατὰ τὸ δυνατόν αὐτῇ ζητεῖν τὸ εἶναι αἰεὶ ἀθάνατος.
 τοῦτο δὲ δύνασθαι ταύτῃ μόνον τῇ γενέσει, ὅτι αἰεὶ καταλείπει ἕτερον νέον
 ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ. «τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θνητὸν σώζεσθαι, οὐ 25
 τῷ παντάπασιν τὸ αὐτὸ αἰεὶ εἶναι ὡς περὶ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπίδον καὶ
 παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν, οἷον αὐτὸ ἦν. καὶ ταύτῃ τῇ μη-
 χανῇ θνητὸν ἀθανασίας μετέχειν σῶμα.» ἀθανασίας δὲ μετ' ἀγαθοῦ ἀναγ-
 V 186^τκαῖον ἐκ τῶν ὁμολογημένων ἐπιθυμεῖν τὸν ἔρωτα. εἶπερ τοῦτ' ἀγαθὸν
 ἑαυτῷ εἶναι αἰεὶ, ἔρωτος ἐστίν. ὅθεν καὶ τῶν ἀνθρώπων εἴ τις εἰς τὴν 30
 φιλοτιμίαν βλέψειεν, θαυμάζειν ἂν, «ὡς δεινῶς διάκεινται ἔρωτι τοῦ ὀνο-
 μαστοῖ γενέσθαι καὶ κλέος εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον ἀθάνατον καταθέσθαι, καὶ
 ὑπὲρ τούτου κινδύνους τε κινδυνεύειν ἐτοίμους εἶναι πάντας μᾶλλον ἢ ὑπὲρ
 τῶν παίδων καὶ χρήματα ἀναλίσκειν καὶ πόνους πονεῖν οὐστυνασοῦν καὶ
 ὑπεραποθνήσκειν. ἐπεὶ σὺ οἶει, ἔφη, Ἀλκηστιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν 35
 ἂν, ἢ Ἀχιλλέα Πατρόκλῳ ἐπαποθανεῖν, ἢ προαποθανεῖν ἂν τὸν ἡμέτερον
 Κόδρον ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῶν παίδων, μὴ οἰομένους ἀθάνατον μνήμην
 ἀρετῆς περὶ ἑαυτῶν ἔσεσθαι, ἦν νῦν ἡμεῖς ἔχομεν; πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη,
 B 84^τ ἀλλ' οἶμαι, ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης εὐκλεοῦς πάντες
 U 122^τ πάντα ποιοῦσιν, καὶ ὅσῳ ἂν ἀμείνους ὦσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον· τοῦ γὰρ ἀθα- 40
 νάτου ἐρῶσιν.»
 26 Καὶ ἐπίστησον, ὡς ἐνταῦθα Ἀχιλλέως καὶ Ἀλκῆστιος ἄλλως Σωκράτης
 ἢ ὁ Φαῖδρος τῷ παραδείγματι χρῆται. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ αἰσχυρότερον, ὁ